

Szczecin, 15.07.2021 r.

prof. dr hab. Zbigniew Romańczuk
Wydział Malarstwa
Akademia Sztuki w Szczecinie

Recenzja

**w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr. Jarosławowi
Czarneckiemu w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł
sztuki**

Przedstawienie podstawowych danych o kandydacie:

– data uzyskania stopnia doktora z podaniem dziedziny i dyscypliny oraz nazwa jednostki organizacyjnej, która nadała stopień:

Pan Jarosław Czarnecki w 2014 r. uzyskał stopień doktora w dziedzinie sztuki plastyczne w dyscyplinie sztuki piękne, nadany uchwałą Rady Wydziału Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku.

– informacja czy Kandydat ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Kandydat nie ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

- przebieg pracy naukowo-zawodowej (miejsca pracy, zajmowane stanowiska):

Dr Jarosław Czarnecki w latach 2011–2014 był doktorantem w Pracowni Działań Transdyscyplinarnych na Wydziale Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Od 2012 r. pracuje na Wydziale Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. W latach 2012 – 2016 był zatrudniony na stanowisku asystenta, a od 2016 r. pracuje na stanowisku adiunkta. W latach 2016 – 2019 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Rzeźby i Intermediów.

Informacje o ocenianych osiągnięciach naukowych lub artystycznych:

Tytuł osiągnięcia artystycznego, stanowiącego podstawę ubiegania się w aktualnym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego:

Mowa błędzących ciał – praca składająca się z trzech części:

1. *Symbiotyczność tworzenia VOL.2* (Self Cells Portrait)
(Współpraca naukowa: Jowita Nowakowska-Gołacka – 20%)
2. *Łzy potencjału*
(Wsparcie programistyczne: Łukasz Pindor – 5%)

3. Newbioteroty

(Współpraca naukowa: Jowita Nowakowska-Gołacka – 5%)

Ocena wskazanego przez Kandydata najważniejszego osiągnięcia naukowo-artystycznego, w tym, czy stanowi ono znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej:

Twórczość dr. Jarosława Czarneckiego zorientowana jest na refleksję i analizę ekologii posthumanistycznych w obszarze eksploracji biologii i szerzej – nauk przyrodniczych w celu badania materialności życia, zderzenia ludzkiego i nieludzkiego. Autoreferat dr. Jakuba Czarneckiego zatytułowany *Czy art and science to „partners in crime”?* jest swoistym podsumowaniem dotychczasowych lat pracy twórczej. *Autoreferat* nie jest tekstem szczególnie obszernym, złożony jest z 21 punktów oraz krótkiego *Podsumowania* i *Postscriptum*. W kolejnych punktach składających się na tekst *Autoreferatu*, dr Jarosław Czarnecki porusza istotne zagadnienia związane z własną twórczością, takie jak m.in.: pojęcie estetyzacji w sztuce, prawo do kwestionowania autorytetów, podwyższona skala paranoi i manii, brak obiektywizmu i pewność siebie, niepokój, prowokacja i manipulacja, życie, miłość do zawodu artysty, miłość do zawodu naukowca, symbiotyczność tworzenia. W *Autoreferacie* pragnie uchwycić różne doświadczenia odmiennych światów związanych z twórczością i nauką, globalnych problemów świata.

Autoreferat zaczyna się refleksją Kandydata w odniesieniu do pracy, która jest wykazana w postępowaniu habilitacyjnym jako osiągnięcie artystyczne – *Mowa błędzących ciał*. Punktem wyjścia do rozważań dr. Jarosława Czarneckiego staje się konstatacja, że jego praca jest: „naturalną reakcją na spodziewany koniec ery człowieka, gdzie właśnie ta mowa, błędzących ciał może stać się początkiem postantropocenu. Te nieludzkie i ludzkie ciała, przyłapanie niepostrzeżenie, zaczynają bowiem tworzyć nieznaną wcześniej język, a ich mowa, w niezrozumiały teraz sposób, zapowiada zakończenie antropocenu. Nauka coraz bardziej potrafi rozszyfrować ten nieznaną język dzięki swoim narzędziom, ale sztuka szybciej zaczyna go rozumieć i tłumaczyć. Dlatego współpraca tych dwóch obszarów jest tak ważna... Jako ludzie nie powinniśmy być niczego pewni, a już na pewno, nie możemy być pewni naszej racji i dominacji. Oddajemy głos bio-inteligencji i wsłuchujemy się w nią”.

Cytowany fragment z *Autoreferatu* Kandydata wprowadza nas w problematykę zainteresowań twórczych Habilitanta, złożonych relacji pomiędzy sztuką, naturą, technologią i nauką w odniesieniu do nowego podejścia do problemów epistemologicznych na terenie tradycyjnie pojmowanej humanistyki. Ruchem ideowym, który najbardziej interesuje

Kandydata jest posthumanizm, jako krytyczny dyskurs w naukach humanistycznych i społecznych. Problematyka ta doczekała się wielu opracowań naukowych takich autorów, jak m.in.: Michel Foucault, Donna Haraway, Katherine Hayles, Gilles Deleuze, czy Rosi Braidotti. Posthumanizm na gruncie polskim przybliżyła Monika Bakke w książce *Biotransfiguracje. Sztuka i estetyka post-humanizmu* z 2010 r.

Posthumanizm zakreśla historyczny moment, odnoszący się do decentralizacji człowieka poprzez jego związki z sieciami informacyjnymi, medycznymi, społecznymi i ekonomicznymi. Termin ten nie implikuje dosłownego końca człowieka, ale koniec dotychczasowego obrazu człowieka. Wylaniająca się z tych refleksji bardziej dynamiczna koncepcja człowieka, konstytuowana jest na podstawie różnorodnych zależności pomiędzy człowiekiem a robotem, materią a kodem, cielesnością a symulacją komputerową. Dla posthumanizmu istotne jest założenie, zgodnie z którym wytworzenie nowej filozoficznej metafizyki ustanowi fundament dla nowej etyki, obejmującej nie tylko człowieka, ale także inne byty, takie jak m.in.: zwierzęta, roboty, insekty, bakterie i wirusy.

Kandydat dużo uwagi poświęca związkom artysty i naukowca, pisze w *Autoreferacie*: „Nie istnieje jakakolwiek przestrzeń na grzeczną współpracę naukowca pod okiem artysty i podobnie, nie ma miejsca dla grzecznego artysty pracującego w pętach naukowca.

Bierzemy udział w zbrodni... Nie należy wyobrazać sobie prac naukowo-artystycznych w kosmosie innym niż ten, jak w tytule. To jedyna scena, która jest olbrzymią z natury i w naturalny sposób ulega dalszym powiększeniom. Jest to jednak taki obszar, w którym krawędzi nigdy nikt nie dotknie i to jest dowód na to, że jedynie »partners in crime« są w stanie konstruktywnie zacieśniać współpracę w obszarze art & science. W przypadku kosmosu introwertycznego próby manipulacji są dopiero w planach”. I dalej: „Potwierdza się, że strona artystyczna ma tendencje do dominacji w takim związku. Strona naukowa ma jednak ukryte pokłady manipulacyjnych doświadczeń, z których nie korzysta”.

W tym miejscu należy jednak wskazać, że związki sztuki z technologią i nauką nie są wyłączną domeną naszych czasów, czego przykładem może być Wielka Teoria Estetyczna stworzona przez starożytnych Greków, stosowanie zasad geometrii do odtwarzania przestrzeni trójwymiarowej w renesansie, pogłębienie badań nad optyką czego świadectwami były m.in. *camera obscura*, związki sztuki z fotografią, czy współczesne odkrycia naukowe w obszarze promieniowania X, pokazującego nam niewidzialne dotychczas wewnątrz ludzkiego ciała, jak również inne technologie m.in.: ultrasonografia czy rezonans magnetyczny, pozytonowa emisyjna tomografia komputerowa PET, dzięki którym możliwy jest dostęp do

obrazów ukrytych, reprezentujących formę widzialności niejawnej, skrytej przed oczami patrzącego.

Współcześnie, jednym z ważnych momentów kształtowania się związków pomiędzy sztuką, nauką i technologią było powołanie w 1966 r. w Paryżu czasopisma „Leonardo” przez Franka J. Malinę, wokół którego ukształtowała się grupa artystów, naukowców i teoretyków sztuki. Jednym z kluczowych zagadnień, nurtujących osoby skupione wokół czasopisma było przełamanie tradycyjnego podejścia do rozdziału tych dwóch dyscyplin: sztuki i nauki. Jak zauważył F.J. Malina: „tym, co łączy artystów i naukowców okazało się występowanie kreatywności i eksperymentatorstwo, ponieważ zarówno w jednej, jak i drugiej działalności to właśnie kreatywność ma decydujące znaczenie jeżeli chodzi o wartość dokonań”.

Ważnym momentem otwarcia na współpracę artystów i naukowców były lata dziewięćdziesiąte XX wieku, oraz pojawienie się wielu artystów takich, jak m.in.: Eduardo Kac, Christa Sommerer i Laurent Mignonneau czy Stelarc, którzy realizowali równolegle projekty artystyczne i badawcze. Szczególną uwagę należy zwrócić na festiwale sztuki i technologii Ars Electronica w Liznu, na których prezentowano interaktywne prace z udziałem artystów, teoretyków sztuki i naukowców, wskazując nowe kierunki poszukiwań artystycznych oraz podkreślając możliwości poznawcze sztuki dzięki wykorzystaniu technologii genetycznych, służących kreowaniu sztucznych środowisk i sztucznego życia. Odnoszono się m.in. do zagadnień: bionicznej konwergencji, inżynierii genetycznej, technologii molekularnych, klonowania, sztucznej inteligencji, sztuki biogenetycznej. W bardzo interesujący sposób pisze o tym na przykład Piotr Zawojski w książce *Cyberkultura, Syntopia sztuki, nauki i technologii* (2010), jak również rozwija ten temat w książce *Bio – techno – logiczny świat. Bio art. oraz sztuka technonaukowa w czasach posthumanizmu i transhumanizmu* (2015).

W *Autoreferacie* Kandydat dużo uwagi poświęca również nurtującym go zagadnieniom dotyczącym zrozumienia tego, co znaczy dzisiaj bycie człowiekiem oraz rozważaniom dotyczącym naszego miejsca na Ziemi w przyszłości. Jak słusznie zauważa, sztuka może być obszarem, w którym kształtowane są zupełnie nowe formy widzenia świata i eksploracji nowych przestrzeni badawczych. Jak pisał Marshall McLuhan: „poważny artysta jest jedyną osobą, która może bezkarnie zmagać się z techniką, gdyż jest on ekspertem świadomym zmian zachodzących w percepcji zmysłowej”. Jak twierdzi P. Zawojski być może dla obu grup – tj. artystów i naukowców – jednym z głównych zadań jest budowanie modeli rzeczywistości, wychodzących co prawda z różnych przesłanek i założeń, oraz

odwołujących się do innych metodologii badawczych, ale w istocie zamierzenia pozostających podobnymi.

Przechodząc do oceny części osiągnięcia artystycznego Kandydata, *Mowa błędzących ciał*, składającego się z trzech części: *Symbiotyczność tworzenia VOL.2 (Self Cells Portrait)*, *Łzy potencjału i Newbioteryty*, należy zwrócić uwagę, że projekt ten wpisuje się w przyjęte przez dr. Jarosława Czarneckiego założenia teoretyczne, odnoszące się do sztuki symbiotycznych ewolucji, badania wzorców i sposobów, w jakich postczłowiek jest reprezentowany w sztuce, jak również wartości etycznych i estetycznych, mogących przyczynić się do dyskursu toczącego się w ramach posthumanizmu.

Jak pisze dr Jarosław Czarnecki w Autoreferacie: „Świat mikroorganizmów nie jest oddzielony od świata ludzi. Jest tylko jeden świat, w którym na pewno, my ludzie nie jesteśmy bogami. Świat mikrobiologii jest współtwórcą dzieła na styku nauki i sztuki”. Ta myśl teoretyczna, zakreślająca obszar badawczy staje się, moim zdaniem, kluczową kwestią, dającą możliwość interpretacji i wniknięcia w istotę twórczości dr. Jarosława Czarneckiego, który sztukę traktuje jako praktykę badawczą. Warty podkreślenia jest fakt, że praca stanowi rozwinięcie jego wcześniejszych działań artystycznych. Dr Jarosław Czarnecki, odwołując się w swojej twórczości do sztuki, nauki i technologii, tworzy już nie tylko związki pomiędzy różnymi obszarami badawczymi, ale łączy w swojej działalności twórczej praktykę artystyczną z poznawczą, to co estetyczne z tym, co epistemiczne.

Pierwsza część tryptyku *Symbiotyczność tworzenia VOL.2 (Self Cells Portrait)* jest według słów autora kontynuacją idei o współtworzeniu i współcodzienności, zapoczątkowanej przez Kandydata w 2012 roku projektem *Symbiotyczność tworzenia (Rekonstrukcja nie-ludzkiej kultury)*. Praca jest w zamierzeniu żywym symbiotycznym organizmem, pracującym bez względu na miejsce, w którym się znajduje, jeżeli nie jest pokazywany w galerii sztuki, znajduje się na co dzień w jednym z laboratoriów Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego. Według słów autora praca powinna skłaniać widza do refleksji, że: „to nie my ludzie jesteśmy w centrum i to nie mikroorganizmy krążą wokół nas. Jest dokładnie odwrotnie, to my krążymy wokół nich. To komórki, bakterie i wirusy są centrum świata, rdzeniem ewolucji. Dodatkowo zauważa się i przekazuje, że człowiek krąży wokół komórek ludzkich w ujęciu metaforycznym”.

Kolejna praca z tryptyku *Mowa błędzących ciał* to *Łzy potencjału*, projekt zainspirowany eksperymentem Millera–Ureya oraz zjawiskiem studni potencjału, z której potencjalna energia nie jest w stanie wydostać się na zewnątrz – pozostając jedynie potencjalną. Praca była zrealizowana przy współpracy naukowej Jowity Nowakowskiej-

Gałęckiej oraz programisty Łukasza Pindora. Według Kandydata w artystyczno-biologiczno-programistycznym eksperymencie iza jest symbolem emocji posiadającej uwięziony potencjał, który pod wpływem organizacji materii może prowadzić do powstania nowego tworu (zupy prebiotycznej). Do projektu dr Jarosław Czarnecki zaprosił 8 naukowców, którzy użyczyli swoich izez, następnie poddanych pasażowaniu. W drugim etapie projektu swoistą „organizacją materii” stała się sieć neuronowa, która miała na celu uwolnienie energii zamkniętej we izezach w formie potencjału elektrycznego, na podstawie danych uzyskanych z pomiarów pH roztworów.

Dla dr. Jarosława Czarneckiego komórki, mikroorganizmy i wirusy są „aktorami” na tym samym poziomie, na którym My jesteśmy. Tutaj „My” znaczy dokładnie to samo, co komórki, mikroorganizmy i wirusy. W tym projekcie istnieją zatem również odniesienia do Actor-Network Theory (ANT) Bruno Latoura.

Pracę można odczytywać na kilku poziomach m.in. jako metaforę stanowiącą narzędzie poznania, czy eksperyment naukowy z obszaru nauk biologicznych, dzięki wytworzeniu symbiotycznego organizmu żywych komórek. Izy są wyrazem stanów emocjonalnych, towarzyszą wyrażaniu uczuć: radości, smutku, strachu, są swego rodzaju bodźcem socjologicznym, wynikającym z różnorodnych aspektów ludzkich zachowań.

Jak pisze Tomasz P. Krzeszowski we wstępie do książki *Metafory w naszym życiu* autorstwa George’a Lakoffa i Marka Johnsona, metafora nie jest tylko ornamentem stylistycznym czy retorycznym, ale głównym składnikiem codziennego posługiwania się językiem, a co więcej, wpływa na nasz sposób postrzegania i działania, odgrywa decydującą rolę w kształtowaniu naszego systemu pojęciowego. Gdy mówimy o rzeczach, których nie postrzegamy za pomocą zmysłów, musimy odwoływać się do metaforycznego użycia języka. Filozof Ernst Cassirer twierdził wprost, że metafora to wyraz naszego doświadczenia, formułując tym samym najważniejszą myśl ujęcia doświadczeniowego, łącząc rozum i wyobraźnię metafora jest przede wszystkim sprawą naszego myślenia i poznania.

Praca składa się ze specjalnie zaprojektowanego stołu na którym Habilitant umieścił podświetlone cylindry i zlewki laboratoryjne. Efektem końcowym eksperymentu było przelanie pewnej ilości pasażowanych roztworów izez naukowców do największego cylindra miarowego o objętości 2000 ml. W ten sposób dr Jarosław Czarnecki chciał nawiązać do eksperymentu Millera–Ureya, który starał się odtworzyć w warunkach laboratoryjnych możliwy początek życia na Ziemi, z tak zwanej zupy prebiotycznej.

Dodatkowo Habilitant z pomocą informatyka w ostatnim etapie pracy *Izy potencjału* starał się „uwolnić” nagromadzoną energię przy pomocy sieci neuronowej. Według opisu

autora: „w obecnej fazie eksperymentu do inferencji sieci neuronowej zostały wykorzystane trzy »połączone« ze sobą tablety z systemem Android, a przekierowanie potencjału nastąpiło do kolorowych diod-znaczyków. W ten sposób zaawansowana operacja matematyczna, na której bazuje działanie sieci neuronowej, stała się jednym z elementów dyskursu na temat możliwości odtworzenia (i modyfikowania) warunków powstania życia na Ziemi”.

Ostatnia część tryptyku zatytułowana jest *Newbioteryty* – to projekt oparty na hodowli wielogatunkowych kultur mikroorganizmów pobranych z różnych instytucji m.in.: z Centrum Sztuki Współczesnej Łaźnia, czy Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz z przedmiotów codziennego użytku takich, jak komputer czy winda. Wielogatunkowe kultury bioterytów zostały połączone w pary tworząc nową niszę newbiotyty. W projekcie *Newbioteryty*, 240 bioterytów zostało pobranych z różnych 240 fragmentów rzeczywistości i posianych na jałową pożywkę komercyjną zawierającą agar. Te wielogatunkowe kultury pobrane z danej niszy zostały połączone w pary. Każdą płytkę Petriego porastały mikroorganizmy z dwóch bioterytów.

Intensywny wzrost wpłynął na „złanie się” dwóch bioterytów i powstanie jednego newbioterytu (w ten sposób powstało 120 newbioterytów). Mikroorganizmy (dwóch bioterytów), które znalazły się w nowej rzeczywistości (jeden newbioteryt), dążyły do określenia swojego terytorium, tworząc na nowo własne pola biologiczne. Ich wysiłek był związany z odpowiedzią na działanie czynnika ludzkiego.

Do pracy Kandydat dołączył dokumentację projektu w formie fotografii z dokładnymi opisami miejsc oraz przedmiotów, z których zostały pobrane próbki. Wizualizacja w formie fotografii, którą zaprezentował Habilitant ukazuje nam świat mikroorganizmów za pomocą obrazów technicznych, danych niewidzialnych dla ludzkiego oka. Tak powstałe obrazy mogą być również rozpatrywane w kontekście estetycznym, czego przykładem jest to, że część zdjęć newbioterytów, stanowiących dokumentację pracy, została zakupiona do kolekcji Instytutu Sztuki Wyspa i kolekcji prywatnych. Zabieg dokumentacji pracy można postrzegać jako formę estetyzacji obserwowanych mikroorganizmów, tworzących określone kształty, które przypominają abstrakcyjne obrazy malarstwa materii.

Warto w tym miejscu odnieść się do prac portugalskiej artystki Marty de Menezes, która bada relacje sztuki i biologii, pracując w laboratoriach badawczych, pokazując, że nowe technologie biologiczne można wykorzystać jako nowe medium sztuki. W 1999 r. artystka stworzyła swoją pierwszą pracę polegającą na modyfikacji wzorów skrzydeł żywych motyli. Od tego czasu współpracując z wieloma naukowcami z zakresu mikrobiologii stworzyła wiele prac, które są jednocześnie sztuką i żyjącymi organizmami. Na szczególną uwagę zasługują

dwie prace zrealizowane przez artystkę we współpracy z immunologiem Luísem Gracą, które w swojej wymowie mają wiele wspólnego z pracami dr. Jarosława Czarneckiego, *Immortality for Two* z 2014 r. oraz *Anti Marta*, badającymi ludzkie uczucia za pomocą języka nauki i sztuki oraz granice ludzkiej indywidualności w obliczu ewoluującego społeczeństwa opartego na biotechnologii. Artystka Marta de Menezes oraz jej partner i współpracownik Luís Graca, poddali się wzajemnym przeszczepom skóry. Próbką skóry od Luísa Gracy została przeszczepiona chirurgicznie artystce i na odwrót. Podczas, gdy w rzeczywistości są partnerami życiowymi, ich ciała odrzucają się nawzajem, wytwarzając przeciwciała, aby zwalczyć to, co komórki postrzegają jako zewnętrzne zagrożenie. Proces odrzucenia pozostawia bliznę – trwały ślad ich niezdolności do pełnego połączenia. Jednak artystka komentując pracę powiedziała, że nie uważa tej fizycznej granicy za porażkę, zauważając: „Kiedy jestem w związku, nie chcę zatracić się w drugiej osobie”. Przeciwciała wytwarzane przez nieudane przeszczepy skóry na zawsze rozpoznają cząsteczki drugiej osoby, łącząc obie osoby poprzez rodzaj komórkowego szóstego zmysłu poza świadomym poznaniem.

Odnosząc się do działalności wystawienniczej Kandydata należy stwierdzić, że dr Jarosław Czarnecki jest bardzo aktywnym artystą. Przed uzyskaniem stopnia doktora zorganizował dziewięć wystaw indywidualnych m.in. w Galerii Żak w Gdańsku (2008), Galerii Pitipa w Gdańsku (2010), Galerii Zatoka Sztuki w Sopocie (2012), Galerii Garnizon Sztuki w Gdańsku (2012), Gdańskiej Galerii Miejskiej (2014), Instytucie Sztuki Wyspa w Gdańsku (2014). Brał również udział w wystawach zbiorowych m.in. 42. Międzynarodowy Festiwal Filmowy „Worldfest Houston”, Houston, Texas, USA (2009), C&G Artpartment, Hong Kong (2012), Gdańskie Biennale Sztuki, Gdańsk (2012), „Nauczyciele. Sokrates u Duchampa”, Instytut Sztuki Wyspa, Gdańsk (2012), Biennale „Mediations”, Poznań (2014), Seminarium „Art&Science Conversations”, Kassel, Niemcy (2014).

Znaczący jest dorobek Kandydata po uzyskaniu stopnia doktora, to jedenaście wystaw indywidualnych m.in. w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie (2019), w Kolonii Artystów, Gdańsk (2019), Politechnice Gdańskiej (2019), Galerii Miejskiej Arsenał, Poznań (2018), Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego (ekspozycja stała) (2017–2020), Państwowej Galerii Sztuki, Sopot (2017), Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku (2016), Exhibition Research Lab, John Moores University, Liverpool, UK (2015), Kunsthall Aarhus, Aarhus, Dania.

Dr Jarosław Czarnecki brał również udział w dwudziestu czterech wystawach zbiorowych m.in.: w Poleskim Ośrodku Sztuki, Łódź (2020), Zbrojownia Sztuki, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku (2020), Instytucie Kultury Miejskiej w Gdańsku (2020),

Muzeum Narodowym w Gdańsku, Gdańsk (2019), Conference, Stockholm, Szwecja (2018), Galerii Miejskiej BWA, Bydgoszcz (2018), Galerii Miejskiej, Gdańsk (2018), Instytucie Cybernetyki Sztuki, Gdańsk (2018), Zbrojowni Sztuki, Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku (2017), 9 Hills Festival, Chełmno (2017), „Enea Festiwal”, Poznań (2017), Międzynarodowe Biennale Sztuki Mediów WRO 2017 „Draft systems”, Wrocław (2017), Centrum Sztuki WRO, Wrocław (2016), II Triennale Sztuki Pomorskiej, Sopot (2016), TEDx, Gdynia (2015), Międzynarodowe Biennale Sztuki Mediów WRO 2015 „Test Exposure”, Wrocław (2015).

Po uzyskaniu przez Kandydata stopnia doktora, na szczególną uwagę zasługuje cykl wystaw Habilitanta z 2014 r. *Symbiotyczność tworzenia – Królestwo współcodziennosci* w Gdańskiej Galerii Miejskiej oraz *Symbiotyczność tworzenia – Rekonstrukcja nie-ludzkiej kultury* w Instytucie Sztuki Wyspa w Gdańsku, jak również praca *My – Wspólny Organizm*, która została zaprezentowana w Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie w 2017 r.

W pracy *Symbiotyczność tworzenia* dr Jarosław Czarnecki ukazał sztucznie wytworzone środowisko egzotycznych mrówek zamkniętych w obiektach/inkubatorach, w szklanych kolbach, próbkach i rurach, łączących je w system konieczny do życia i rozwoju. Życie i pracę mrówek dr Jarosław Czarnecki dodatkowo rejestrował w formie filmów, nagrań dźwiękowych i streamingów internetowych. Praca ta ze względu na zastosowane media oraz podjętą tematykę wpisuje się w nurt bio-artu, przekraczając granice interdyscyplinarne ukierunkowuje naszą uwagę na krytykę antropocentryczności na rzecz badania złożonych relacji życia pozaludzkiego, wzajemnych związków pomiędzy procesami symbolicznej komunikacji a procesami życiowymi. Ta transdyscyplinarna praca stanowi kluczowy moment w twórczości dr. Jakuba Czarneckiego, ponieważ jest zapowiedzią jego kolejnych realizacji, projektów artystycznych i badawczych ukierunkowanych na tworzenie sztuki w oparciu o doświadczenia z zakresu mikrobiologii, genetyki i mediów cyfrowych. Natomiast praca *My – Wspólny Organizm* ukazywała zależności pomiędzy habitatem biologicznym, wirtualną rzeczywistością (VR) oraz habitatem świetlnym. Projekt składał się z trzech części *Ten widok ma potencjał* – zamieszkały przez kolonię dżdżownic, *Wanitatywność* generatywny habitat świetlny oraz *Fenotyp wirtualny* inspirowany krzesłem elektrycznym, na którym widz doświadcza w pełni generatywnego świata VR.

Zbliżoną problematykę można odnaleźć w twórczości amerykańskiej artystki Amy Youngs, która w swojej twórczości bada współzależności pomiędzy technologią, roślinami i zwierzętami, tym co nie-ludzkie, konstruuje ekosystemy żywych robaków w formie instalacji z wykorzystaniem jadalnych roślin. Jej praca *Building a Rainbow* to system w którym odpady wytwarzane przez robaki są wykorzystywane do dostarczania roślinom

składników odżywczych do wzrostu. Ta pełna kolorów, przyjazna dla środowiska praca, składająca się z kolorowych pojemników, w których rosną rośliny, wynika z chęci badania symbiotycznych posthumanistycznych ekologii, eko-sztuki XXI wieku, poszerzając pojęcie ekologii posthumanistycznej o wymiar estetyczny, etyczny, społeczny i psychiczny.

Dr Jarosław Czarnecki za swoją działalność artystyczną uzyskał szereg znaczących nagród i wyróżnień m.in.: 2020 – Nagroda specjalna Marszałka Województwa Pomorskiego w dziedzinie kultury za niepowtarzalny styl, wyobraźnię twórczą i niestrudzone poszukiwania nowych form ekspresji artystycznej, 2020 – Grand Prix *Nowy Porządek*, Poleski Ośrodek Sztuki, Łódź Konkurs dla artystów działających w dziedzinie instalacji i sztuki nowych mediów, 2017 – Grand Prix WRO 2017 Biennale: *Draft Systems*, Wrocław Międzynarodowe Biennale Sztuki Mediów WRO, 2017 – Nagroda Rektora Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku za wybitne osiągnięcia artystyczne, 2016 – Grand Prix II Triennale Sztuki Pomorskiej, Państwowa Galeria Sztuki w Sopocie, 2016 – COLLIDE Shortlist, Arts@CERN, Genewa, Szwajcaria, 2015 – Nagroda Krytyków i Wydawców Prasy Artystycznej, WRO 2015 Biennale: *Test Exposure*, Wrocław Międzynarodowe Biennale Sztuki Mediów WRO, 2015 – Stypendium Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2013 – Stypendium Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, 2012 – Grand Prix 2. Biennale Sztuki Gdańskiej, Gdańska Galeria Miejska, 2009 – Gold Remi 42. *WorldFest* Houston International Film Festival, Houston, USA Międzynarodowy Festiwal Filmowy *WorldFest*.

Prace Kandydata znajdują się w kolekcjach m.in. Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie, Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, Instytutu Sztuki Wyspa, Gdańskiej Galerii Sztuki Współczesnej oraz w kolekcjach prywatnych.

Informacja o spełnieniu przez kandydata kryterium dotyczącego wykazania się istotną aktywnością naukowo-badawczą.

Przechodząc do oceny najważniejszych osiągnięć naukowo-badawczych dr. Jarosława Czarneckiego należy podkreślić, że Kandydat był organizatorem, współorganizatorem konferencji naukowych oraz kuratorem wystawy. Brał czynny udział w wielu konferencjach, sesjach naukowych i debatach.

Wygłoszone wykłady:

- *Symbiotyczności tworzenia*, Kunsthal Aarhus, Aarhus, Dania 2014,
- *TEDx, Między gatunkami*, Gdynia 2015,
- *Sztuka w dobie sztucznej inteligencji*, (debata), Warszawa 2018,
- *Układ dynamiczny*, (konferencja naukowa), Wrocław 2018,
- *Zmierzch antropocenu*, (konferencja naukowa), Gdańsk 2020.

Organizacja konferencji:

- *Bio – Media*, Międzyuczelniane Koło Naukowe Bio – Media, (organizator oraz kurator konferencji), 2018,
- *Czynnik ludzki/czynnik nie-ludzki. Edukacja i eksperyment*, (konferencja naukowa), Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, 2019 r. (organizator i kurator konferencji z ramienia Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku),
- *Biointeligencja (czy w ogóle istnieje)*, Kolonia artystów, Gdańsk 2020 (kurator wystawy).

Ocena wskazanych przez Kandydata najważniejszych osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę kandydata do stopnia doktora habilitowanego:

Dr Jarosław Czarnecki pracując na Wydziale Rzeźby i Intermediów łączy działalność artystyczną z działalnością dydaktyczną. Jak sam pisze w dokumentacji pracy habilitacyjnej: „Czerpię ogromne pokłady satysfakcji z działalności dydaktycznej, kuratorskiej i organizacyjnej”. Kandydat prowadzi trzy przedmioty: Podstawy technologii cyfrowych, Technologie cyfrowe oraz Realizację obrazu wideo. Od roku akademickiego (2021/2022) rozpocznie prowadzenie czwartego przedmiotu Elementy biomedii. W ramach realizowanych zajęć przybliży studentom i doktorantom wiedzę z zakresu montażu narracyjnego, posługiwania się elementami języka cyfrowego oraz sztuki bio-artu, dzieląc się ze studentami swoimi doświadczeniami twórczymi. Uczy otwartości na różnorodne zjawiska zachodzące we współczesnym świecie i mające wpływ na zmiany sposobów komunikacji międzyludzkiej. Otwartość ta zakłada równoprawność różnorodnych technik, technologii oraz materiałów używanych w kreacji artystycznej oraz kreacyjny charakter działań artystycznych. W 2016 r. dr Jarosław Czarnecki realizując swój autorski projekt *Draft Systems* zaprosił do współpracy dwóch swoich studentów. Za zrealizowaną pracę otrzymali w 2017 r. nagrodę Grand Prix na Międzynarodowym Biennale Sztuki Mediów WRO we Wrocławiu. Taka forma

pracy ze studentami pozwala przyszłym absolwentom zdobycie doświadczenia w pracy twórczej oraz ułatwia poszukiwanie własnej drogi artystycznej.

W 2018 r. założył Międzyuczelniane Koło Naukowe *Bio-Media* w porozumieniu z Uniwersytetem Gdańskim. W ramach Koła Naukowego *Bio-Media* organizowane są konferencje, sympozja i debaty, w których aktywny udział biorą pracownicy, doktoranci i studenci Wydziału Rzeźby i Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku oraz Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego.

Informacja o prowadzeniu badań naukowych lub prac rozwojowych w uczelniach lub instytucjach naukowych, w tym zagranicznych:

Projekty badawcze dr. Jarosława Czarneckiego wynikają z zainteresowań twórczych Kandydata i dotyczą styku różnych dyscyplin naukowych takich jak: sztuka, biologia, mikrobiologia, psychologia, informatyka i nowe technologie.

Dwa główne projekty badawcze, które zrealizował to:

Symbiotyczność tworzenia (2012–2017)

(*Rekonstrukcja nie-ludzkiej kultury, Królestwo współcodziennosci, Walka podziemna, Po człowieku, biokorporacje, Schemat komunikacji, Symultaniczna Hybryda Muzyki Improwizowanej i Bioartu*), Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego.

My wspólny organizm (2016–2017)

(*Ten widok ma potencjał, Wanitatywność, Fenotyp wirtualny*)

Pamięć roślin (2019)

Mowa błędzących ciał (2018–2020)

(*Symbiotyczność tworzenia VOL.2, Łzy potencjału, Newbioteryty*), Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego.

Informacja o pełnieniu funkcji promotora, lub promotora pomocniczego w przewodach doktorskich zakończonych nadaniem stopnia oraz informacja o pełnieniu funkcji promotora w otwartym przewodzie doktorskim.

Dr Jarosław Czarnecki był promotorem dwóch dyplomów magisterskich m. in. Patryka Chylińskiego na Wydziale Rzeźby i Intermediów, Katedra Intermediów (2017) oraz recenzentem 12 dyplomów licencjackich i magisterskich.

Konkluzja.

Podsumowując należy stwierdzić, że dr Jarosław Czarnecki w swojej pracy artystycznej *Mowa błędzących ciał* kieruje nas w stronę transgenicznego eksponowania biotechnologicznego wymiaru rzeczywistości. Biotechnologia jest tą dziedziną, która nadaje dziś ton jako dyscyplina dominująca, wyznaczająca kierunek zmian nie tylko w nauce, ale również i w ogólnej debacie dotyczącej kształtu rzeczywistości. Artysta, stając się użytkownikiem narzędzi naukowych i konceptualnych założeń wypracowanych przez naukowców, bada związki pomiędzy organicznymi i nieorganicznymi formami życia uwzględniając pozaludzkie elementy świata. Dr Jarosław Czarnecki jest niewątpliwie jednym z tych twórców, którzy wyznaczają nowe horyzonty i strategie adaptowania nauki w działalności artystycznej, biologii, mikrobiologii, ekologii, fizyki, genetyki. W perspektywie, ścisła współpraca twórców, poszukujących nowych form artystycznej kreacji, z naukowcami, pozwala na głębsze zrozumienie relacji pomiędzy tymi dyscyplinami, traktując obszar sztuki jako pole dociekań badawczych.

Po zapoznaniu się ze złożonym wnioskiem oraz załącznikami stwierdzam, że Kandydat spełnia wymogi określone w art. 219 ust. 1 pkt 2 z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, dlatego popieram wniosek o nadanie dr. Jarosławowi Czarneckiemu stopnia doktora habilitowanego.

